

11 במרץ 2012

הנדון: גילוי בדבר הצגה מחדש של דוחות כספיים

הנחיה לפי סעיף 36א(ב) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968

הריני מודיע על פרסום הנוסח המחייב של ההנחיה הרצי"ב.

פרופ' שמואל האוזר,
יושב ראש רשות ניירות ערך

רשות ניירות ערך

גילוי בדבר הצגה מחדש של דוחות כספיים

הנחיה לפי סעיף 36א(ב) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968

דברי הסבר

רקע

הדוחות הכספיים של תאגיד (להלן – "הדוחות") מהווים חלק מרכזי מהליך הדיווח הכספי של התאגיד.

מטרת הדוחות הינה לספק מידע לגבי המצב הכספי, הביצועים והשינויים במצב הכספי של התאגיד, אשר יהא שימושי למגוון רחב של משתמשים בקבלת החלטות כלכליות.

קיומן של טעויות מהותיות בדוחות עשוי לפגום ביכולתם של המשתמשים בהם לנתח ולהעריך את ביצועי התאגיד. לפיכך, על מנת להבטיח את אמינות ומהימנות הדיווחים הכספיים של תאגידים, ואת יכולת המשתמשים לקבל החלטות השקעה באופן מושכל על בסיס סט עובדות נכון ומלא, קיימת חשיבות רבה במתן גילוי אודות טעויות מהותיות בדוחות, ופרטים בדבר תיקונן.

תקנה 36א(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 (להלן – "תקנות דוחות תקופתיים ומידיים") קובעת כי "בדוח יובאו פרטים בדבר כל אירוע או עניין החורגים מעסקי התאגיד הרגילים בשל טיבם, היקפם, או תוצאתם האפשרית ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד וכן בדבר כל אירוע או עניין שיש בהם כדי להשפיע באופן משמעותי על מחיר ניירות הערך של התאגיד".

לעמדת הרשות, כמפורט לעיל, קיומה של טעות מהותית בדוחות כספיים כפי שפורסמו בעבר, המחייבת את תיקונם, הינה בגדר "אירוע או עניין" שיש לדווח עליו בדוח מידי בהתאם לתקנה 36א(א) לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים. זאת, הואיל וטעות מהותית מהווה אירוע החורג מעסקי התאגיד הרגילים בשל טיבו, היקפו או תוצאתו האפשרית. משכך, נדרש תאגיד לפרסם דיווח מידי מקום בו נפלה טעות מהותית המחייבת תיקון של הדוחות כאמור.

בנוסף, על מנת שהמשקיע יוכל להעריך את כלל השלכות הטעות המהותית ותיקונה על הדוחות, וכן להעריך את הבחינה והדיונים שקיימו האורגנים של התאגיד בנושא, רואה הרשות חשיבות במתן התייחסות של הדירקטוריון להצגה מחדש של הדוחות הכספיים במסגרת דוח הדירקטוריון שיצורף לדוחות הכספיים בהם בוצע תיקון הטעות המהותית.

על רקע האמור, ובשים לב לחשיבות המידע בדבר קיומן של טעויות מהותיות בדוחות, השלכותיהן על הדוחות והשפעות תיקונן, ועל מנת לייצר אחידות בפרטי הגילוי שעל חברות לתת

במסגרת הדיווחים על תיקון טעות כמפורט לעיל, מוצע לקבוע במסגרת הנחיה זו את פרטי הגילוי בעניין.

עיקרי ההנחיה

במסגרת הדוח המידי אודות קיומה של טעות מהותית בדוחות, ייכלל כל פרט החשוב למשקיע לצורך הבנת הטעות המהותית, השלכותיה על הדוחות והשפעת תיקונה, ולרבות פרטים בדבר המועד בו נודע לראשונה לתאגיד על דבר קיומה, זיהוי כל התקופות אשר הדוחות הכספיים לגביהן כוללים טעות מהותית, תיאור תיקון הטעות, לרבות סכומי התיקון, פירוט זהות האורגנים שדנו בשאלת קיומה של הטעות ותיקונה, ואופן תיקון הדוחות הכספיים הכוללים את הטעות המהותית תוך פירוט לוחות זמנים לפרסומם. בהתאם להוראות ההנחיה, **הדוחות הכספיים המתוקנים יפורסמו מחדש לא יאוחר מחלוף עשרה ימי עסקים מן המועד בו קמה החובה לפרסם דיווח מידי בדבר קיומה של הטעות המהותית.**

כמו כן, בהתאם להוראות ההנחיה יכלול התאגיד במסגרת דוח הדירקטוריון המצורף לדוח התקופתי או הרבעוני בו בוצע תיקון הטעות המהותית, התייחסות של הדירקטוריון להצגה מחדש של הדוחות, ולרבות - תיאור כל פרט הנדרש לשם הבנת הטעות והשפעות תיקונה; השלכות הטעות על מסקנת הדירקטוריון והנהלת התאגיד בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי, אשר הובאה במסגרת דוחות התאגיד לתקופות שתוקנו; פירוט מנגנונים אותם החליט דירקטוריון התאגיד ליישם וכלים בהם החליט לנקוט בעקבות הטעות, בכדי למנוע הישנותן של טעויות בדיווח הכספי; התייחסות הדירקטוריון לשאלה האם תיקון הטעות הוביל להשפעות מהותיות על עסקי התאגיד ו/או יצר לתאגיד חשיפות שונות, למשל, האם וכיצד השפיעה הטעות המהותית על:

1. עמידת התאגיד באמות מידה פיננסיות שנקבעו בקשר עם התחייבויות פיננסיות. ככל שבעקבות תיקון הטעות הפר התאגיד אמת מידה כלשהי תצוין אמת המידה שהופרה ותתואר החשיפה לתאגיד בקשר עם הפרתה;
2. מצבו הפיננסי של התאגיד, נזילותו והשפעה על הנחת "העסק החיי";
3. עמידת התאגיד במבחני החלוקה, לעניין דיבידנדים שהוכרזו וטרם חולקו, והאם בכוונתו, ככל שבעקבות התיקון הוא אינו עומד במבחני החלוקה, לבטל את החלוקה או לפנות לבית משפט לצורך אישורה;
4. עמידת התאגיד במבחני החלוקה לעניין דיבידנדים שהוכרזו וחולקו, והחשיפה הקיימת לו בקשר עם חלוקות אלו;
5. תגמולי עובדים, תגמולי נושאי משרה בכירה בתאגיד וסכומים המשולמים לאחרים, כגון גם לבעלי השליטה בתאגיד מכוח הסכמי ייעוץ או ניהול עימם. במקרה שבו, בעקבות תיקון הטעות חלו שינויים בזכאות לתגמול או בסכומיו, יתאר התאגיד את ההשפעה הכספית וכן יציין והאם-האם בכוונתו בכוונת התאגיד, ככל שבעקבות התיקון חלו שינויים בזכאות לתגמול או בסכומיו, לדרוש החזר סכומים ששולמו ולאחר תיקון הטעות

התברר כי לא קיימת זכאות לקבלם, או לחילופין להוסיף סכומי תגמול שלא שולמו ובעקבות תיקון הטעות התברר כי קמה זכאות לקבלם¹;

6. מחויבות התאגיד לתשלומים הנגזרים מביצועים כספיים בקשר עם עסקאות רכישת פעילות ו/או רכישת נכסים ו/או מכירת פעילות וכדומה (תשלומי תמורה מותנית לרבות החזר סכומים שנתקבלו על ידי התאגיד).

יודגש כי ההנחיה אינה עוסקת בקביעת אמות מידה להערכת מהותיות של טעות לצורך תיקון דוחות כספיים, אלא במתן הנחיות באשר לגילוי שיש ליתן, אחת שנודע לתאגיד על דבר קיומה של טעות מהותית המחייבת את תיקון הדוחות כאמור.

כן יובהר כי לעמדת הרשות, חובת פרסום הדיווח המידי קמה במועד בו אחד או יותר מן האורגנים של התאגיד המוסמכים לשם כך, גיבש דעתו באשר לקיומה של הטעות המהותית. עוד יובהר כי עיכוב פרסום דיווח מידי לציבור על אף ידיעת התאגיד את קיומה של הטעות המהותית, כפוף למגבלות על שימוש במידע פנים בהתאם להוראות חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

למען הסר ספק יצוין כי דרישות הגילוי המובאות בהנחיה זו אינן מהוות רשימה סגורה וממצה של פרטים אותם נדרש תאגיד ליתן במסגרת הדוח המידי אודות הצגה מחדש של דוחות כספיים, ובמסגרת דוח הדירקטוריון המצורף לדוחות כספיים בהם נכלל תיקון טעות מהותית. על תאגיד לכלול כל מידע אשר עשוי להיות חשוב למשקיע סביר.

¹ בעניין זה יצוין כי בחודש נובמבר 2012 פורסם ברשומות חוק החברות (תיקון מספר 20), התשע"ג-2012, אשר קובע, בין היתר, הוראות שחובה על תאגיד לקבוע במדיניות התגמול, ובניהן: "תניה שלפיה נושא המשרה יחזיר לחברה, בתנאים שייקבעו במדיניות התגמול, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה וההעסקה. אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של החברה".

גילוי בדבר הצגה מחדש של דוחות כספיים

(הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: "החוק"))

1. הגדרות

בהנחיה זו-

"**דוח הדירקטוריון**" - כמשמעותו בתקנה 10 ובתקנה 48 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים.

"**דוח מיידים**" - כמשמעו בתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים.

"**ועדה לבחינת הדוחות הכספיים**" - כמשמעותה בתקנות תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התשי"ע – 2010.

"**טעות מהותית**" – כהגדרתה בכללי חשבונאות מקובלים.

"**תקנות דוחות תקופתיים ומיידיים**" - תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל – 1970.

2. גילוי

2.1. דיווח מיידים אודות קיומה של טעות מהותית המחייבת תיקון הדוחות הכספיים

נפלה טעות מהותית בדוחותיו הכספיים של תאגיד, יכלול התאגיד במסגרת הדיווח המיידים אודות קיומה של הטעות המהותית והצורך בתיקון דוחותיו הכספיים של התאגיד, כל פרט החשוב למשקיע לצורך הבנת הטעות, השלכותיה על מצבו הפיננסי של התאגיד ועל דוחותיו הכספיים וכן השפעת תיקונה, ולרבות:

2.1.1. המועד בו נודע לתאגיד על דבר קיומה של טעות מהותית בדוחותיו הכספיים.

2.1.2. זיהוי כל התקופות אשר הדוחות הכספיים לגביהן כוללים טעות מהותית.

2.1.3. מהות הטעות, הסעיפים בדוחות הכספיים שהושפעו כתוצאה מקיומה, והסכומים הכרוכים בה.

2.1.4. תיאור תיקון הטעות, לרבות סכומי תיקון הסעיפים בדוחות הכספיים אשר הושפעו כתוצאה מקיומה (זאת במתכונת דומה לגילוי בגין טעויות בתקופה קודמת, הנדרש בדוחות הכספיים המתוקנים בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 8, *מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות*).
ככל שהתגלו מספר טעויות מהותיות, יינתן הגילוי הנדרש לפי סעיף זה ביחס לכל אחת מהטעויות בנפרד, וכן במצטבר ביחס לכל הטעויות יחד.

מקום בו לאור רמת מורכבות הטעות ותיקונה, פירוט הסכומים המדויקים לתיקון הטעות כאמור, אינו ישים לשם עמידה בלוחות הזמנים לפרסום הדיווח המיידים, יכלול התאגיד במסגרת הדיווח המיידים, **אומדן ראשוני** להערכתו באשר להשפעת תיקון הטעות. כפועל יוצא, חובה על התאגיד לפרסם דיווח מיידים

משלים אשר יכלול את מלוא הגילוי הנדרש בסעיף 2.1 זה, במועד בו ישלים את הבחינה בדבר השפעת הטעות ותיקונה.

2.1.5. פירוט זהות האורגנים של התאגיד שדנו בסוגיית הטעות המהותית, והמועדים בהם נתקיימו דיונים אלו². בנוסף, יצוין האם נכח בדיונים רואה החשבון המבקר של התאגיד.

2.1.6. פירוט הדוחות הכספיים במסגרתם יבוצע תיקון הטעות המהותית ולוחות זמנים לפרסומם.

הדוחות הכספיים המתוקנים יפורסמו מחדש לא יאוחר מחלוף עשרה ימי עסקים מן המועד בו קמה החובה לפרסם דיווח מיידי בדבר קיומה של הטעות בהתאם להנחיה זו.

יובהר כי מניין פרק הזמן האמור יחל ממועד פרסום הדיווח המיידי בדבר קיומה של הטעות המהותית, וזאת גם אם דיווח מיידי זה כולל אומדן ראשוני בלבד באשר להשפעת הטעות המהותית, כמתאפשר בהתאם להוראות סעיף 2.1.4 לעיל.

ברי, כי שוכנעו הרשות או עובד שהרשות הסמיכה לכך כי נבצר מהתאגיד לפרסם מחדש את הדוחות הכספיים המתוקנים לא יאוחר מחלוף עשרה ימי עסקים כאמור, רשאים הם להאריך את המועד לפרסום, בהתאם לסמכותם על פי סעיף 36(ח) לחוק.

2.2. גילוי בדוח הדירקטוריון

תאגיד אשר הציג מחדש את דוחותיו הכספיים כפי שפורסמו בעבר, לאור קיומה של טעות מהותית, יכלול במסגרת דוח הדירקטוריון שיצורף לדוחות הכספיים בהם בוצע תיקון הטעות המהותית, התייחסות של הדירקטוריון להצגה מחדש של הדוחות הכספיים, וזאת ללא תלות באופן תיקונם.

התייחסות הדירקטוריון תכלול לכל הפחות את המפורט להלן:

2.2.1. תיאור עובדתי של הטעות, מהותה, הסעיפים בדוחות הכספיים שהושפעו כתוצאה מקיומה וסכומי ההשפעה, פרטים בדבר תיקון הטעות לרבות הסעיפים שהושפעו וסכומי התיקון, וכן כל פרט נוסף הנדרש לשם הבנת הטעות ואופן תיקונה. ככל שמידע זה ניתן במלואו במסגרת הדוחות הכספיים, יכלול התאגיד הפניה לביאור הרלוונטי חלף מתן המידע המלא בשנית.

² למשל, פירוט המועדים בהם דנו הועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ועדת ביקורת ו/או הדירקטוריון בטעות המהותית המחייבת תיקון של הדוחות הכספיים.

2.2.2. השלכות הטעות על מסקנת הדירקטוריון והנהלת התאגיד בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי, אשר הובאה במסגרת דוחות התאגיד לתקופות שתוקנו, בהתאם להוראות תקנות 9ב ו-38 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים, וכן פירוט מנגנונים אותם החליט הדירקטוריון ליישם, ופעולות בהן החליט לנקוט בעקבות הטעות, בכדי למנוע הישנותן של טעויות מסוג זה בדיווח הכספי.

2.2.3. האם תיקון הטעות הוביל להשפעות מהותיות על עסקי התאגיד ו/או יצר לתאגיד חשיפות שונות, לרבות, אך לא רק, בהתייחס לעמידה באמות מידה פיננסיות, עמידה במבחני החלוקה, השפעה על תגמול עובדים, נושאי משרה ונותני שירותים אחרים ומחויבויות תשלום אחרות הנגזרות מביצועים כספיים.

2.2.4. ככל שלטעות ולתיקונה היו השלכות על מצבו הפיננסי של התאגיד, ו/או על נזילותו ו/או על קיומה של הנחת "העסק החי", תצוין עובדה זו ותתוארנה ההשלכות.

3. תחילה

תחילתה של הנחיה זו 14 יום ממועד פרסומה.